

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΕΦΑΛΑΣ

ΕΙΣ τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ 1913 παρετέθη ἡ εἰκὼν καὶ σύντομος σκιαγραφία ἐνὸς μεγάλου τυχοδιώκτου Ἑλλήνου, τοῦ κεφαλῆνης Κωνσταντίνου Γεράκη, ὅστις, ἁπλοῦς ναύτης ὢν, κατώρθωσε νὰ γίνῃ αὐτοβασилεύς (μέγας βεζύρης) ἢ μᾶλλον αὐτοκράτωρ τοῦ Σιάμ.

Βραδύτερον, εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 18^{ου} αἰῶνος, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως, ἕτερος Ἕλλην ριποκίνδυνος καὶ περιπετειώδης, ἐκ Ζακύνθου οὗτος, ἐμφανίζεται προσπαθῶν νὰ ὑπερνικήσῃ τὰ ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια, μὲ τὰ ὁποῖα ἡ δυσμενὴς τύχη ἔφρασσε τὴν φιλόδοξον αὐτοῦ πορείαν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ Γεράκης κατέλαβε, κατὰ τὸν σοφὸν ἱστοριοδίφην Σάθαν, τιμητικὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ θέσιν, ἀπεναντίας τὸ ὄνομα τοῦ ἀτυχοῦς Ζακυνθίου θαλασσοπόρου ἐσαρκάσθη ὑπὸ τῶν συγχρόνων του καὶ θὰ ἐπικριθῇ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων.

Γεννηθεὶς ἐν Ζακύνθῳ περὶ τὸ 1770 καὶ ἐπιδοθεὶς παιδιόθεν εἰς τὸ ναυτικὸν στάδιον περιέπλεε δι' ἰδίου πλοίου (πολάκας ὀνόματι) χάριν ἐμπορίου τὴν Μεσόγειον. Σπάταλος ὢν καὶ περιπεσὼν εἰς χρέη, στενοχορούμενος δὲ ὑπὸ τῶν δανειστῶν του ἔφυγε λάθρα ἐκ Ζακύνθου τῷ 1812 μετὰ τῆς *πολάκας* του, ἣτις ἐξώκειλεν εἰς Καστελόρριζον. Ἐγκαταλείψας τὸ πλοῖον, κατέφυγεν εἰς Κων/λιν, ὅπου διέτριψε μέχρι τέλους τοῦ 1815. Κατὰ τὸ 1816 κατασκευάσας ἐν Ρωσσίᾳ ὥραϊον βρίκιον ὅπερ ὠνόμασεν Ὑπομονή, ἐξηκολούθησε τὰ χάριν ἐμπορίου ταξείδια του ἀνά τὴν Μαύρην Θάλασσαν καὶ τὴν Μεσόγειον, τολμήσας μάλιστα νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὴν Ἀμερικὴν, τόλμημα τότε ἀσύνηθες εἰς τοὺς ναυτιλλομένους Ἕλληνας. Κάτοχος ὢν τῆς ναυτικῆς τέχνης καὶ εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, συνέγραψε καὶ ἐξέδοτο ἐν Βιέννῃ τῷ 1817, χάριν τῶν ναυτιλλομένων Ἑλλήνων, τὴν «Θα-

λάσσιον Ὀδηγίαν», τὴν «Θαλάσσιον Νομοθεσίαν» καὶ τοὺς «Χάρτας τῆς Μαύρης καὶ Μεσογείου Θαλάσσης».

Μετὰ πολλὰς περιπετείας καὶ ναυάγια διαφόρων ἐπιχειρήσεων, ἐγκατέλειπε τὴν Εὐρώπην καὶ ἐπεδίωξε στάδιον ἐν Ἀσίᾳ προσκολληθεὶς παρὰ τῷ ἐν Βαγδατίῳ Ἀγγλῷ Ἐπιτετραμμένῳ σὲρ Ρίτζη. Μετὰ μικρόν, εὐρισκόμενος ἐν Νινευῇ καὶ μαθὼν τὴν ἔκρηξιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, θέλων δὲ νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα, μετέβη εἰς Περσίαν, ὅπου κατορθώσας νὰ ἐπιτύχῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ Σάχη Φέτ- Ἀλῆ, τὸν κατέπεισε νὰ ἐπισπεύσῃ τὸν κατὰ τῆς Τουρκίας πόλεμον. Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ — παρατηρεῖ ὁ Σάχας — ὅτι ὁ ἀντιπερισπασμὸς ἐκεῖνος τῆς Τουρκίας πολὺ συνετέλεσεν εἰς εὐόδωσιν τοῦ ἔθνικοῦ κινήματος. Περιπλανηθεὶς ὕστερον εἰς διαφόρους τόπους καὶ ἐπισκεφθεὶς τέλος τὴν Ἰνδικήν, ὅπου, ἐν τῇ πόλει Βενάρες ἐγνώρισεν τὸν ἐκεῖ διατρίβοντα Δημήτριον τὸν Γαλανόν, συλλέξας δὲ καὶ ἱκανὰ χρήματα ὑπὲρ τοῦ Ἑθνικοῦ Ἀγῶνος, ἐπανέκαμψεν εἰς Εὐρώπην παραδούς αὐτὰ εἰς τοὺς ἐν Λονδίνῳ τότε εὐρισκομένους Ὁρλάνδον καὶ Λουριώτην. Μεθ' ὃ ἐλθὼν εἰς Ρώμην ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Πάπαν καὶ συνηγόρησεν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Τότε δὲ διεθρულήθη ὅτι ἔδωκεν ὑπόσχεσιν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Αὐλὴν περὶ ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ἐν Ρώμῃ ὁ Κεφαλᾶς ἐτύπωσε τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἰταλιστὶ συγγραφείσαν περιγραφὴν τῆς πόλεως Βενάρες, καὶ μετάφρασιν ἀπλοελληνικὴν τῆς ὑπὸ τοῦ Γαλανοῦ δοθείσης αὐτῷ ἑλληνικῆς μεταφράσεως τοῦ Ἰνδοῦ φιλοσόφου Πιλπάϊδος.

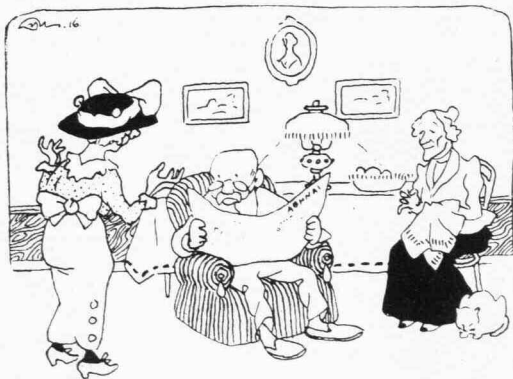
Ἀναχωρήσας ἐξ Εὐρώπης ἐπανῆλθε τῷ 1826 εἰς τὰ ἰνδικὰ παράλια, ὅποτε προσέφερε δευτέραν πολύτιμον εἰς τὸν ἑλληνισμόν ἐκδούλευσιν, καθόσον ἐξοπλίσας λάθρα ιδιόκτητον πλοῖον διὰ τῶν μᾶλλον ριψοκινδύνων πειρατῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν καὶ ἐξηνάγκασε τὰς παραλίους πόλεις τῆς Ἀραβίας εἰς πληρωμὴν βαρυτάτου φόρου ὑποταγῆς, καταβύθισε δὲ τὰ εἰς καταδίωξίν του σταλέντα πλοῖα καὶ ἐγκαταλείπων ὅπισθέν του τὸν τρόπον, εἰσῆλθεν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ κατετρόπωσε τὸν Καλίφην τοῦ Βαγδατίου. Μεγίστη τότε ταραχὴ ἐπεκράτησεν εἰς τὰ ἰνδικὰ πελάγη, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἑλλήνος καταδρομέως ἀντήχησε μετὰ θαυμασμοῦ ἐν Εὐρώπῃ. Ἡ Ἀγγλία διέταξε τὰ ἐκεῖ πλοῖα νὰ ἐπιτεθοῦν κατ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Κεφαλᾶς, συγκεντρώσας καὶ ἄλλους καταδρομεῖς, ἀντετάχθη ἡρωικῶς κατ' αὐτῶν καὶ ἐξηκολούθει μαστίζων τὰ πελάγη καὶ φορολογῶν τὰ παράλια.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Κεφαλᾶς, οὐχὶ χάριν ἀρπαγῆς ἐγένετο καταδρομεύς, ἀλλ' ὅπως ματαιώσῃ τὰς ἐξ Αἰγύπτου διοργανουμένας ἐπικουρίας τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ πρὸς τὸν Ἰβραϊμην, ὑπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ ὁποίου ἐστέναζε τότε ἡ Πελοπόννησος. Τὸ σχέδιον τοῦ Κεφαλᾶ ἐστέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Ὄντως δέ, ὁ Μεχμέτ-Ἀλῆς ἠναγκάσθη νὰ στείλῃ στρατὸν ἐξ 25,000 πρὸς

ἐξασφάλισιν τῶν παραλίων τῆς Ἀραβίας, ὁ δὲ καλίφης τοῦ Βαγδατίου 14,000 Κούρδων πρὸς φύλαξιν τῆς ὑπὸ τοῦ Κεφαλᾶ ἀπειλουμένης Βασόρας.

Ὑστερον ὁ Κεφαλᾶς, δίκην ἀλήτου, περιτρέξας τὴν Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην καὶ πολλὰ διαπράξας ἀγυρτικὰ κατορθώματα, κατήντησε τῷ 1843 εἰς Μολδαυίαν. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Κρήτην, ὅπου μαθὼν τὴν μεταπολίτευσιν τῆς 3ης Σεπτεμβρίου, συνέταξε καὶ ὑπέβαλε εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν σχετικὸν ὑπόμνημα. Ἐντεῦθεν σκοπεύων νὰ μεταβῇ εἰς Ἰνδικὴν ἦλθεν εἰς Παλαιστίνην. Ἀλλά, παθὼν κάταγμα ἐν Ναζαρέτ, ἠναγκάσθη νὰ ἀλλάξῃ δρομολόγιον, καὶ ἐπισκεφθεὶς τὴν Συρίαν, μετέβη εἰς Κύπρον καὶ Σάμον, ἔνθα ἐγένετο εὐπρόσδεκτος ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου Κροκίδα, ἐπιτρόπου τοῦ πρίγκηπος Βογορίδου. Κατόπιν διέτριψεν ἐν Κων/λει, ὅπου ἐδημοσίευσεν ἰταλοελληνιστὶ τὰ «*Συμβάντα*» του.

Μετὰ πολλὰς τυχодиωκτικὰς περιπετείας ὁ Κεφαλᾶς ἐν βαθεῖ γήρατι καὶ μεγάλῃ πενίᾳ κατέληξεν ἐν Θεσσαλονίκῃ τὸν πολυτάραχον αὐτοῦ βίον ἐν ἔτει 1850.

Τὸ δουλικὸ εἰς τὸ Θέατρον

Ἡ κυρία. — Αἶ! πές μας λοιπόν, πῶς σοῦ φάνηκε ἡ παράστασις; Σοῦ ἄρεσε ἡ κωμωδία;

Ἡ Ζαμπέτα. — Ἦταν τρέλα, κυρία!... Νὰ βλέπατε μιὰ δοῦλα τετραπέρατη πῶς τῆς τάψαλε τῆς κυρᾶς τῆς καὶ τί σκηνὴ τῆς ἔκανε